

QVÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 30. Januarii.

M. PAULO MATTOT, Doctore Medico, Præside.

An ex Tabaco Calvities?

UT non omnes omni gaudent volucres aëre, nec ponto pisces, sic nec omnis omni tellure planta fertur: pro soli & cæli varietate plantarum aliæ alibi sponte nascuntur, quæ ut ortum, quem soli iniquitas & cæli negavit inclementia, arte consequantur, improba egent cultura: has inter Nicotiana, cujus India ferax, illic sine operoso nascitur apparatus, venit illic facilius & virefcit injussa, præstantior longe virtutis eâ quæ apud nos, aurâ locoque invitis, arte emergit: hæc telluri, ovillo equinoque finis, saginata, ortum refert acceptum; illa naturæ indulgentiæ, quam ars nusquam æquabit, opportuno quamvis stationis tempore studeat, & fato semini, irrigatione provideat debitâ; artificum industriam, cultorum diligentiam, adeo vis naturæ vincit. Dubitas? testes sint agri gallici, in quibus nuper colitur Nicotiana, quæ, culta licet, vix cubiti exuperat altitudinem, cum in Indiâ hortorum decus sit, quorum parietes circumscit, numerosa illic, ampla, longa, perpetuo decorata virore, duplicato florum ex albo purpurascentium ambitu, & denso foliorum stipatu, aspectum jucundo recreat colore: hanc foliorum ubertatem, & florum amaritatem multitudine debet radicibus, quarum ope, quo postulat saginari succo, alitur planta præ cæteris vorax; quæ eximiis quamvis polleat donibus, nisi modus in usu servetur, ad extremam siccitatem partes suo cullas alimento deducit.

QUANTIS capiatur illecebris, qui Tabaco assuevit, fere neminem later, quia nemo ab illius usu resistit aut fere nemo; id quia mercatoribus notum, ad Indos spe lucri appellant, nullus ita ut sit terræ angulus ad quem, si solo negetur, inde non deferatur; ubique officinæ recluduntur publicæ, aulicis & laxis promptum ut sit in manu mercimonium, mulieribus & viris, ducibus & caloniis, familiare, in quibus consuetudo fecit necessarium: nautæ & qui sequuntur castra, in cibi & potus penuriâ, Tabaco vires sustinent, non quidem fame & siti sedatis (nequit enim esse alimentum) sed retuso utriusque appetitus sensu, quem non medicocriter lædit; felices sane, si eo semper abstinuissent aut servassent in usu modum; sed ad tantam fumus hauritor, pulvisque absumentur insaniam, ut multo gravioribus incommodis commoda rependantur, nullaque sit pars, quæ inde vitium non capiat: exsiccandi enim & calefaciendi, quâ pollet potentia, paulatim usu frequentiori corporis habitus pumice siccior evadit.

UT frondes arborum decus, sic & capitis honos cæsaries est; quam alere solis olim licitum ingenuis, sevis vetitum, inter eos discrimen faciente comâ: hæc majorum ævo, non ascititiis nitebat crinibus, sed solo nativo splendebat decore; artefacta quippe nundum erat usu recepta; ingenio flexam & frequenter cumulantem sobole verticem, prolixâque serie humeros decurrentem, in genero optabat focer, in proco matura viro; ex cæsarie venustâ, ille progeniem generosam expectans, illa virum; canicem & calvicem parvi pendens uterque, quid enim calvities loceri & sponsæ pollicetur? id ipsum quod agricolis tellus sine gramine & arbos sine frondibus; calvities siquidem sæpe vitiosi succi proventum præ se fert, sæpius alimenti penuriam, quæ siccitatis & caloris exuperantis satura est infelix.

PLANTÆ ad siccitatem producæ ut frondes alere nequeunt, sic & cæsariæ corpus exsuccum: id enim hominibus est calvities, quod in arboribus foliorum lapsus, hanc in provectiori ætate, alimenti necessarii defectus & nequioris humiditatis proventus faciunt ineluctabilem, quam etiam accelerat longa morborum series, quos interdum curatos, interdum sævientes indicat; gravis ægritudinis periculo fundi, sæpe calvefcunt; sæpe syphilide vexatos turpis dehonestat Ophiatis; quam copia illaudabilis succi & prohiopia plerumque inducunt: hinc qui obsoniis, carnibus fumo duratis, sale conditis & piperatis, adurunt sibi viscera, ocyus calvefcunt; qui euchymis, eupeptis utuntur cibis, serius, qui nundum litavit veneri amissos vix queritur crines; quorum spoliū, qui lateri non pepercere, aut nimis indulsere lyæo, adscititiâ comâ resarcire tenentur; gratiam, quam alterutra non immeritis abstulit libido, operoso quærentes apparatushinc peregrina cæsaries est in honore: qua cani rufive crines in flavos, plani in crispas, hirsuti in concinnos mutantur, & turpis tandem tegitur Alopecia: eâ in utroque sexu nihil deformius, non enim Dianæ, si calvus fuisset, Hyppolitus placuisset, nec ipsa quæ Papho colitur Dea, omni licet gratiarum choro & cupidinum populo stipata, Marti, nisi oris veneres elegans commendasset cæsaries.

NE lucro fraudentur, qui spe lucri pergunt Indias, vitiatum, rancidum, & proximum situi Tabacum, Zingibere, pipere, sale, euphorbio, in aceto maceratis, conantur restituere; quo mangonio, dum Nicotianam pristinæ student reddere virtuti, si quid in foliis superstit roboris, id ipsum adimunt & adulterinis inquinant mixturis; nativam illius exsiccandi & calefaciendi potentiam peregrinis augment condimentis quibus, etiam si foret immunis, tantas nihilominus gerit cum humano corpore inimicitias, ut tirocinij pænas non mediocres luan, qui primum Tabaco utuntur, vertigines, animi defectus, vomitus, sudores frigidi, alvi cruciatus fidem faciunt; quibus, si Tabaco assuevi, non frequenter afficiantur, id consuetudini debent; quâ tandem fit, ut sensim ineluctabile vitium viscera capiant, partesque principes invadat, quod eo difficilius emendari poterit, quo altiores egerit radices: non quod Tabacum tempore & loco à medico præscriptum ægrotantibus solamen non possit asferre, sive fumus illius hauriatur, sive in pulverem redactum naribus excipiatur, sive folia terantur dentibus; sed ut medicamentis assuevi, non solum medicamentorum beneficio non gaudent, sed inde capiunt detrimentum, sic etiam fit, ut usu, in nimiam consuetudinem degenerante, noxium Tabacum evadens, sensus reddat hebetiores, memoriam faciat infælicior, ingenij vim retundat, cerebrum exsiccet; unde, subducto Calvariæ alimento, illius cutis in rugas contrahitur reficata; sicque pilis alendis impar reddita, turpe sequitur capillorum defluvium.

Ergo ex Tabaco Calvities.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciscus Verdon.
M. Claudius Puyson.
M. Petrus Tvelin.

M. Raimundus Vaslet.
M. Gabriel Daquet.
M. Claudius Berger.

M. Franciscus de la Chambre, Regina Francorum Medicus Primarius.
M. Alanus Lamy.
M. Claudius Quartier.

Proponebat Lutetiæ IOANNES BAPTISTA RENATVS MOREAV, Parisinus. A.R.S.H. 1676.